

دانشکده ادبیات و علوم انسانی

پایان نامه تحصیلی برای احراز درجه کارشناسی ارشد

رشته زبان و ادبیات فارسی

عنوان:
**تصحیح انتقادی اللمعات فی شرح
اللمعات**

استاد راهنما:

دکتر سید حسین فاطمی

استاد مشاور:

خانم دکتر زهرا اختیاری

تحقیق و تصحیح:

حسنعلی قادری راد

زمستان ۱۳۸۸

صلاة الاضلاع

دانشکده ادبیات و علوم انسانی

مدیریت تمصیلات تکمیلی فرم چکیده پایان‌نامه به زبان فارسی

فرم چکیده:

پایان‌نامه تحصیلی دوره تحصیلات تکمیلی - دفتر مدیریت تحصیلات تکمیلی

نام و نام خانوادگی: قادری راد نام: حسنعلی

استاد راهنما: جناب آقای دکتر سید حسین فاطمی

استاد مشاور: سرکار خانم دکتر زهرا اختیاری

دانشکده: علوم انسانی رشته: ادبیات فارسی مقطع: کارشناسی ارشد

عنوان پایان‌نامه: تصحیح **اللمعات** فی شرح المعات عراقی.

تعداد صفحات:

کلیده واژه‌ها: تصحیح، نسخه، **اللمعات**، یارعلی، تبریزی، **اللمعات** عراقی :

چکیده:

کتاب **اللمعات** تألیف یارعلی تبریزی شیرازی (متوفی ۸۱۶-۸۱۲) است که به شرح **اللمعات** عراقی

پرداخته است.

این شرح مشتمل بر یک مقدمه و چهار لمحه به شرح زیر می‌باشد:

۱- در بیان موضوع و مبادی علم

۲ در بیان وجود حق سبحانه و تعالی و لوازم آن

۳- در بیان غیب هویت و احدیت و واحدیت .

۴- در مراتب الهیة و کونیة و در تحقیق آن که نزول تجلی الهی در این مراتب به الاجمال والتفضیل است.

این نسخه شرحی است بر **لمعات** عراقی مبتنی بر مطالب زیر:

پس از مقدمه شرح آغاز می‌گردد که بیست و هشت **لمعه** دارد و عبارت های متن **لمعات** عراقی را شرح

داده است. عنوان های لمحه و تنبیه و سوال و جواب هم دارد. این کتاب تا کنون تصحیح نشده و در هیچ جا

به چاپ نرسیده است.

فهرست

عنوان.....	صفحه.....
لمحه اول: در بیان موضوع و مسائل و مبادی این علم	۲۲
لمحه دوم: در بیان وجود حق سبحانه و تعالی	۲۴
لمحه سوم: در بیان غیب هویت واحدیت	۲۶
لمحه چهارم: در بیان مراتب الهیت و کونیه	۲۸
لمحه: در بیان وجه صحت اطلاق صفات بشری بر حق سبحانه	۳۴
لمحه: در تعریف جود و مرادفات آن	۳۷
لمحه: در اقسام عوالم خمسسه	۴۶
تذنیب	۵۲
لمعه ی اول	۵۷
لمحه: در بیان کمیت مراتب موجودات.	۶۲
لمعه ی دوم	۶۳
تذنیب	۶۴
تتمیم	۶۶
لمعه ی سوم	۷۲
لمعه ی چهارم.	۸۰
لمحه در تعریف غیرت و اقسام آن	۸۱
لمعه پنجم	۸۷
لمحه: در بیان حقیقت قلبعلی اصطلاح متصوفه.	۹۰
لمعه ششم	۹۳
لمعه هفتم	۹۶
لمحه: در تعریف محبت و بیان اقسام آن	۹۸
لمحه: در تعریف عشق و محبت	۱۰۰
لمعه هشتم	۱۰۴

۱۰۷	لمعه نهم
۱۱۱	لمعه دهم
۱۱۴	لمحه: در تعریف قیامت و بیان اقسام آن .
۱۱۶	لمعه یازدهم
۱۱۷	لمحه: در بیان اتحاد
۱۱۹	لمعه دوازدهم
۱۲۲	لمحه: در بیان اسفار اربعه
۱۲۴	لمعه سیزدهم
۱۳۱	لمعه چهاردهم
۱۳۳	لمحه: در بیان عروج و معراج و اقسام آن
۱۳۹	لمحه : در بیان غیب هویت و احدیت و واحدیت
۱۴۲	لمعه پانزدهم
۱۴۹	لمحه: در بیان آن که امر وجودی دوری است
۱۵۳	لمعه شانزدهم
۱۵۷	لمعه هفدهم
۱۵۸	لمحه : در بیان اینکه امر وجود دوری است
۱۵۹	لمحه : در بیان تصفیه دل
۱۶۸	لمعه هجدهم
۱۷۰	لمعه نوزدهم
۱۷۱	لمحه: در بیان تمکین و تلوین و قبض و بسط
۱۷۴	لمعه بیستم
۱۷۸	لمحه : فی بین التوفیق بین قوله (ع) الفقر فخری و بین قوله: کاد الفقر ان یکون کفراً و بین قوله الفقر سواد الوجه فی الدارین
۱۸۱	لمعه بیست و یکم
۱۸۳	لمحه: در بیان فرق رضا و ارادت
۱۸۵	لمعه بیست و دوم
۱۸۶	لمحه: در بیان مراتب عشق

۱۸۹	لمعه بیست سوم
	لمحه : در بیان مراتب عشق
۱۹۱	لمعه بیست و چهارم
۱۹۴	لمعه بیست و پنجم
۱۹۸	لمعه بیست و ششم
۲۰۰	لمعه بیست و هفتم
۲۰۲	لمعه بیست و هشتم
۲۰۳	لمحه: در بیان فنا
۲۱۰-۲۱۲	فهرست اشعار عربی
۲۱۳-۲۲۳	فهرست اشعار فارسی
۲۲۴	فهرست کتابها
۲۲۵-۲۳۲	فهرست لغات
۲۳۳-۲۳۴	فهرست اعلام
۲۳۵-۲۳۷	فهرست احادیث
۲۳۷-۲۳۹	فهرست آیات قرآن
۲۴۰-۲۴۱	کتابنامه

سپاس‌گزاری

خدای بزرگ را سپاسگزارم که توانستم دوباره قدم در مهد علم و دانش بگذارم و بر خود واجب می‌دانم که در پایان این دوره از تحصیلات و نوشتن این رساله از خیلی‌ها تشکر نمایم.

از استاد ارجمند جناب آقای دکتر یاحقی که در انتخاب نسخه برای تصحیح راهنمایی و زحماتی که جهت تهیه نسخه از اصفهان تقبل نمودند (هر چند که نسخه اصفهان تهیه نشد) از مدیریت گروه زبان و ادبیات فارسی جناب آقای دکتر محمد زاده و آقای دکتر مهدوی، مسئول محترم تحصیلات تکمیلی جناب آقای امیری، کتابداران محترم دانشکده ادبیات، از همسر و فرزندانم که در تصحیح و مقابله‌ی نسخه‌ها کمک و یاری‌ام دادند و از همه کسانی که در نوشتن این رساله به هر نحوی راهنمایی و یا قدمی برداشته‌اند تشکر و سپاسگزاری می‌نمایم.

در پایان از استاد ارجمند جناب آقای دکتر فاطمی که زحمت راهنمایی پایان‌نامه بر عهده ایشان بوده پدران و استادان راهنمایی و ارشاد نمودند و همچنین از خانم دکتر اختیاری که مشفقانه مشاوره فرمودند تقدیر و تشکر می‌نمایم و امیدوارم که اساتید محترم و این بزرگواران همیشه در مسیر علم و دانش از ارشادات خود دریغ نکنند و کاستی‌ها و نواقص این رساله را با راهنمایی این حقیر کامل نمایند.

مقدمه

زندگی شیخ یار علی شیرازی :

درباره تولد، زندگی و مرگ شیخ یار علی تبریزی شیرازی اطلاع دقیقی در دست نیست و خودش هم در شرح بر *المحاح* اشاره‌ای بر این مطلب نکرده است. آنچه به طور اختصار در بعضی از فهرست‌ها بدان اشاره رفته است در ذیل می‌آید.

« درباره ترجمه حال شیخ یار علی بن عبدالله تبریزی شیرازی اطلاعی در دست نیست فقط این قدر معلوم است که از عارفان سده‌های هشتم و نهم هجری بوده و میان سالهای ۸۱۲-۸۱۶ / ۱۴۰۹-۱۴۱۳ درگذشته است. و ترجمه ی نثر اللالی هم از مؤلفات او باقی مانده است.»
(منزوی، ۱۵۸۷: ۱۳۴۹)

از مطالعه *لمحات* چنین بر می‌آید که وی شرحی بر *فصوص الحکم* نیز نگاشته است.

(تبریزی شیرازی، عکس مرکزی، شماره ۵۹۳۱ : ۱۰)

یار علی شیرازی: علی بن زین الدین سیاوش (م ۸۱۲)

ادیب و صوفی ترک عثمانی ساکن و متوفی در اماسیه صاحب: ۱- *لمحات* در شرح *لمعات* عراقی ۲- *المقاصد الناجیه فی المبدأ و المعاد* به فارسی.

(تهامی، ۱۳۸۵ ش: ۲۱۴۱)

یار علی شیرازی- وفات ۸۱۲-۸۱۶ نویسنده و شاعر، صاحب کتاب در شرح *لمعات* فخرالدین عراقی به نام (*المحاح فی شرح اللمعات*) از دیگر آثار وی دیوان شعر

(خانلزی، هروی، ۱۳۸۴ ش: ۱۵۳)

درباره ی مرگ شیخ یار علی نیز همان طور که در بالا اشاره شد اطلاع دقیقی و در دست نیست و آقای تهامی در فرهنگ اعلام تاریخ اسلام آورده است که وی در اماسیه ی ترکیه ساکن بوده و در همان جا نیز از دنیا رفته است اما آن چه در فهرست فیلم نسخه های خطی دانشگاه تهران به نقل از فهرست کتب خطی اصفهان آورده است؛ گویا وی در شهر ارزنجان ترکیه از دنیا رفته است.

آثار نویسنده :

۱- دیوان اشعار ۲- ریاض الافکار ۳- المقاصد الناجیه فی المبدأ والمعاد ۳- شرح فصوص

الحکم

۴- النثر الالی

در باره چهار اثر اولی این نویسنده هیچ نشانی پیدا نشد اما کتاب النثر الالی وی در کتاب خانه ملک نگه داری می شود.

معرفی کتاب

تحقیق حاضر تصحیح **اللمعات** فی شرح **اللمعات**: از علامه شیخ یارعلی تبریزی شیرازی است و در کتاب الذریعة این کتاب، این گونه معرفی شده است:

(اللمحات فی شرح المعات) المتن لفخر الدین ابراهیم بن شهریار العراقی تلمیذ صدر الدین محمد القونوی صاحب (فصوص الحکم) والشرح لشیخ یار علی شیرازی من عرفاء القرن ۸-۹ والمتوفی بین ۸۱۲-۸۱۶ المذكور فی (۹: ۱۳۰۵) و جاء فی اخر نسخه الروضاتی بخط آجد أنه فرغ المؤلف منه فی اواسط ج ۸۱۲/۱ - وهو علی مقدمة فی اربعة (لمحة) ثم الشرح، اقدم نسخة ما اطلعتُ عنه عند السيد الروضاتی باصفهان - تاریخ کتابتها ۸۱۶ بخط ضیاء الدین الطیب ابن محمد بن علی شیر الحنفی - المشتہر ب(اخى بن نصر) و يشير الى المؤلف بمثل المتوفی، كما فی (فهرست کتب خطی باصفهان ۱: ۴۲) و نسخه عند (فرخ بمشهد: ۱۲۶) تاریخ کتابتها شعبان ۸۲۶، كما فی (در باره نسخه های خطی ۳: ۹۵)

(بزرگ طهرانى ، ۱۳۸۷ ق: ۳۳۹)

لمحات فی شرح اللّمعات - از شیخ یار علی شیرازی از دانایان سده ی نهم هجری - شرحی است بر لمعات عراقی در یک مقدمه و بیست و هشت لمعه .

(فاضل ، ۳۷۶ ق: ۲۸۷)

کتاب **اللمحات** نوشته ی شیخ فخرالدین ابراهیم عراقی همدانی، عارف بزرگ و نویسنده ی توانای ایرانی است که یکی از شاهکارهای بلند زبان و ادبیات فارسی و تصوّف و عرفان اسلامی. بنا بر نقل شیخ یارعلی شیرازی: «هر لمعه ای از آن بحری است متضمّن جواهر کشف و لآلی وجدان و حدیقه ای است مشتمل بر ازهار علم و اشجار عرفان، در بیان منازل عشق و محبت و ذکر مقامات توحید و معرفت و ...» با توجه به این که لمعات خلاصه ی تعلیمات و

اعتقادات درونی شیخ محی‌الدین عربی است که رنگ و بوی فلسفی دارد و ادراک آن برای عموم دشوار و سنگین بوده است و مطالب آن را آن چنانکه باید در نمی‌یافته‌اند به آن توجهی نکرده و به شرح و تفصیلش نپرداخته‌اند. شیخ یار علی که در طول زندگی به تحصیل علم و دانش مشغول بوده و با افکار و کتاب **لمعات** عراقی آشنایی و همراه بوده است و از طرف دیگر تعدادی از دوستان و طالبان علم و دانش که به دنبال ادراک حقایق توحید بوده‌اند از شیخ شرح و تفسیر مشکلات **لمعات** عراقی را می‌خواهند و او مدتی پس از اصرارهای فراوان دوستان در شروع بر شرح و تفصیل این کتاب مردد بوده و بالاخره درخواست آن‌ها را اجابت نموده و شرح این کتاب ارزشمند را آغاز می‌کند چنانکه خود **یار علی** می‌گوید: «... گاه در اثنای اشتغال به مطالعه علوم حقیقیه و ملاحظه‌ی معارف یقینیّه اتفاقاً نظر بر این جریده‌ی زیبا می‌افتاد... بعضی از خلص احباب که در بیدای طلب، از مستعدان اصحاب که طالبان ادراک حقایق توحید و دریافت دقایق تفرید بودند؛ استکشاف مشکلات او را می‌خواستند... التماس تدوین آن حقایق و تسطیر آن دقایق می‌کردند... لیکن چون این ضعیف نحیف، به قصور باع، در باب کشف و اطلاع معترف بود [م] و به قلت بضاعت نزد اهل صناعت متصف، از این معنی احجام می‌نمود [م]... و مدتی در میان احجام و اقدام متردد مانده بود [م] که ناگاه هاتف غیب که مفتی وقت لا ریب است؛ این بیت را به گوش هوش فرو خواند:

چو فیاض عنایت کرد یاری بیار ای کان معنی تا چه داری

بعد از تقدیم استخاره... به شرح **اللمعات** شروع افتاد و نام او را **اللمعات فی شرح اللمعات نهاد** [م].»

بنابراینچه گذشت برخی از بزرگان عرفا و مشایخ صوفیه نیز به شرح و تفسیر این کتاب پرداخته‌اند

شروح بر **لمعات** عراقی

- ۱- شرح **لمعات** از درویش علی بن یوسف الکرکری (از صوفیان قرن نهم هجری)
- ۲- **ضوء اللمعات** از صابن‌الدین ترکه اصفهانی (تألیف سال ۸۱۵-ه)
- ۳- شرح **لمعات** از شاه نعمت‌الله ولی کرمانی (متولد ۷۳۱-ه)
- ۴- شرح **لمعات** از امیر عبدالله بزرش آبادی تألیف سال ۸۶۴-ه)
- ۵- **التنبیها** فی شرح **اللمعات** از شارح ناشناس
- ۶- **اللمعات فی شرح اللمعات** از یارعلی شیرازی (تألیف ۸۱۲-۸۱۶) کتاب حاضر

(اختر چیمه پاکستانی، ۱۳۵۷ : ۵۸-۴۸)

شیخ یار علی در این کتاب از عرفا، صوفیان و... بزرگانی یاد می کند و می گوید مراد من در این کتاب از (شیخ اکبر) محی الدین محمد عربی (شیخ مطلق) اوحد الدین حامد کرمانی (شیخ کبیر) صدر الدین محمد قونوی (خواجه) فرید الدین عطار (مولانا) جلال الدین محمد رومی و از (حکیم) محدود بن آدم سنایی است.

دانشمندان و بزرگانی که در این کتاب از آن ها نام برده شده است:

شیخ عزالدین کاشی، عین الفضلت همدانی ، شیخ ابو مدین مغربی ، شیخ ابو سلیمان دارابی، شیخ مؤید شارح قصیده‌ی لامیه، شیخ سعید فرغانی شارح قصیده‌ی فارضیه، شیخ علاءالدوله، حسین منصور حلاج، ابن سینا، غزالی، ابن فارض، ابو طالب مکی، شیخ عبد الرزاق کاشی، ابو الحسن نوری ، جنید بغدادی، ابو سعید خراز، محمد رویم، شیلی و شیخ عبد الله انصاری .

کتاب هایی که در این رساله از آن ها نام برده شده است :

فصوص الحکم، نفحات الانس، الجمع و التفصیل، مفتاح الغیب، الفصّ الیوسفی، نوادر الاصول، مصباح الارواح

هدف و ضرورت تصحیح کتاب اللمعات

تصحیح و معرفی نسخه‌های خطی گذشتگان و اندیشمندان یکی از راههای پربار نمودن متون عصر حاضر و آشنایی جوانان و دانش‌پژوهان با فرهنگ و تمدن و آداب و رسوم اجدادی خود می‌باشد.

با توجه به اهمیت موضوع عرفان و تصوف در بین مسلمانان و این که آثار عراقی، آن عارف بزرگ، خصوصاً **اللمعات** وی در ردیف کتابهای درسی تصوف اسلامی جای گرفته است؛ و همین موضوع باعث شده است تا شروح مختلفی برای این اثر ارزشمند نوشته شود، که یکی از این شرحها؛ شرح شیخ یارعلی شیرازی می‌باشد و از طرف دیگر نیاز طلاب و دانشجویان به آشنایی با متون گذشته ی خود، نگارنده را بر آن داشت تا با تصحیح این اثر و معرفی آن، اهل علم، دانش و فرهنگ از فواید این کتاب ارزشمند بی‌بهره نمانند.

نتیجه:

اینکه یکی از متون ارزشمند عرفانی از کنج قفسه های کتابخانه ها بیرون آمد و طالبان علم و دانش می توانند با مراجعه به آن بهره جسته و نیازهای علمی خود را برطرف نمایند.

روش تصحیح :

روش کار در این تصحیح روش انتقادی و مقابله‌ی نسخه بدله‌ها با نسخه اساس می‌باشد در فهرست نسخه‌های خطی احمد منزوی دوازده نسخه از *آلمحات* شیخ یارعلی شیرازی در شهرها و کشورهای مختلفی معرفی شده بود که فقط توانستیم چهار نسخه از این نسخه‌ها را تهیه نماییم ۱- یک نسخه از کتابخانه دانشکده ادبیات مشهد ۲- یک نسخه از کتابخانه‌ی دانشکده ادبیات تهران ۳- دو نسخه از کتابخانه‌ی مجلس شورای اسلامی. نسخه کتابخانه‌ی دانشکده ادبیات مشهد به خاطر اینکه کتابت آن قدیمی‌تر از بقیه نسخه‌ها و هم‌خوانتر بود به عنوان نسخه اساس قرار گرفت که آن را با علامت اختصاری **a** و از بقیه نسخه‌ها با علامت‌های اختصاری **d, b, e** یاد کرده‌ایم. این سه نسخه با نسخه‌ی اساس مقابله شده و اختلافات آنها در پاورقی همان صفحه نوشته شده است و اگر در بعضی موارد چیزی از خود افزوده‌ایم آن را در قلاب قرار داده‌ایم و اصل متن را حفظ کرده‌ایم همچنین عنوان‌های لمه‌ی اول تا بیست و هشتم در ابتدای صفحات را از خود افزوده‌ایم. و بعضی از افتادگی‌های نسخه اساس را از روی دیگر نسخه‌ها نوشته‌ایم. البته به دست آوردن این نسخه‌ها از شهرهای مختلف کار سختی بود که همین چند نسخه هم با مکاتبات و رفت و آمدهای زیادی به دست آمد؛ که از زحمات آقای دکتر فاطمی در تهیه یک نسخه از دانشگاه تهران تشکر می‌شود.

معرفی نسخه‌ها:

نسخه A (اساس)

این نسخه متعلق به کتابخانه مرحوم محمود فرخ بوده است که هم اکنون در کتابخانه‌ی دانشکده ادبیات مشهد با شماره ثبت ۲۰۴ نگهداری می‌شود و در سال ۸۲۶ هجری نوشته شده است در صفحه اول این نسخه که در دانشکده ادبیات موجود است اینگونه معرفی شده است:

« نام کتاب: *اللمعات فی شرح اللمعات* »

تاریخ تحریر: شعبان سنة ۸۲۶- نوع خط، نستعلیق - تعداد اوراق ۹۶ تعداد سطور ۱۹- زبان فارسی - موضوع: عرفان طول ۱۷/۳ - عرض ۱۳ - خریداری، دانشکده ادبیات - تاریخ خریداری اسفند ۴۸

شماره ثبت ۲۰۴ « غلامعلی عرفانیان

« لمعات فی شرح لمعات - از شیخ یار علی شیرازی، از دانایان سده ی نهم هجری - شرحی است بر لمعات عراقی در یک مقدمه و بیست و هشت لمعه- نستعلیق ۱۹ سطری ۱۲ در ۸ دارای ۹۵ برگ

۲۶ در ۱۲ سطر - تحریر اواخر شعبان ۸۲۶ ه، عنوان شنگرف، در سه برگ آخر اشعاری از مثنوی و دعای سید محمد بخاری و اشعاری از همو - کاغذ ختایی - جلد تیماج (ش ۲۴۰ فرخ)»

« فاضل، ۱۷۶ ق: ۲۸۷ »

آغاز نسخه:

« سزای ثنای بی حد و لایق سپاس بی قیاس وجود مقدس خدایی را که باعتبار غیبت هویت و لاتعیش مطلق است.»

پایان نسخه:

« تا زخود بشنود نه از من و تو لیس فی الدار غیرنا دّیار و لمحمد لویه و الصلوة علی صفیه ثمّ بعون الله و عنایة الکاملة فی اواخر شهر الله المبارک شعبان من شهر سنة ست و عشرين فتسعمهاة.»

بعد از صفحه پایانی ابیاتی از منطق الطیر و مثنوی و همچنین بعضی دعاهایی از سید محمد بخاری نوشته شده است که معلوم است از نویسنده نیست و بعداً افزوده شده است.

نسخه D

۶۶۹۶۷

این نسخه در کتابخانه‌ی مجلس شورای اسلامی با شماره ثبت ۶۳۰۵ (قرمز رنگ)

۶۸۴۱

شماره قفسه ۸۴۴۱ (قرمز رنگ) نگه‌داری می‌شود حدود ۸۵ برگ دارد که هر صفحه ۲۱ سطر دارد نوع خط

صفحه ی اول با بقیه تفاوت دارد.

ابتدای این نسخه پس از بسم الله الرحمن الرحيم با عنوانی در بیان وحدت وجود آغاز می‌گردد که در نسخه‌های دیگر نیست و پس از دو صفحه اصل نسخه با جمله ی: «حمد و ثنای بیحد و قیاس ... وجود مقدس خدایی را سزاست.» آغاز می‌گردد. پایان نسخه: «تا زخود بشنو نه از من و تو

لیس فی الدار غیرنا دیار»

(دانش پژوه، ۱۳۴۸: ۶۵۹)

نسخه E

این نسخه در کتابخانه مجلس شورای اسلامی نگه‌داری می‌شود که شناسنامه‌ی آن در صفحه ی اول این نسخه چنین آمده است:

« نام کتاب: شرح لمعات - مؤلف، شیخ یار علی - تاریخ کتابت قرن ۱۰ تعداد برگ‌ها ۱۰۲ - شماره کتاب ۳۳۰۴ - شماره ثبت ۷۷۹۸۶ - خط نستعلیق - قطع جلد ۲۴×۱۶ - نوع جلد پارچه‌ای با مقوای ضخیم - شماره میکروفیلم ۳۷۸۳ »

در فهرست احمد منزوی اینگونه معرفی شده است: « ۱۲۷۳۳ - مجلس - ۳۳۰۴: نستعلیق - سده ۱۰، آغاز در دیباچه افتاده - مقابله شده، ۲۰۳، ص، ۱۵ [ف مجلس ۱۰: ۹۵۳] »

(منزی، ۱۳۴۹: ۱۳۴۵)

ابتدای این نسخه چند صفحه افتادگی دارد و با جمله ی: «از حیث معلومیّت و تعین صور ایشان در علم حق سبحانه مستحیل است که مجعول باشد.» آغاز می‌شود.

و پایان نسخه نیز حدود دو صفحه افتادگی دارد و خود صفحه پایانی نیز قسمتهایی از
سطرهای پایینی مخدوش است و جمله‌ای که به وضوح دیده می‌شود این است: « الحمد لله علی
انّی کضفدع یسکن فی الیم »

B نسخه

با توجه به CD که از روی این نسخه عکس برداری و در اختیار این جانب قرار گرفته است. هیچ گونه مشخصاتی در ابتدای این نسخه وجود ندارد این همان نسخه‌ای است که در فهرست نسخه های خطی احمد منزوی به آن اشاره شده است که از روی نسخه ی خوش فیلم گرفته شده است. ۱۲۷۳۰ - دانشگاه ۲۲۶۱/۱ فیلم : از روی نسخه خوش، نوشته ۸۷۴ [فیلمها ۶۵۹]

(منزوی، ۱۳۴۹: ۱۳۴۵)

همچنین این نسخه در فهرست میکرو فیلم نسخه های خطی آقای دانش پژوه این گونه معرفی شده است: « مجموعه : ف ۲۲۶۱، نسخه ایست به اندازه ربعی کوچک ۱۵ در ۱۷ در ۳۰۶ گ اندازه نوشته

۸ در ۱۳ در ۱۶ س در کاغذ سمر قندی نخودی با جلد تیماج مشگی ضربی، بخط نستعلیق خوش روشن سده ۹، عنوان و متن شنگرف. »
ابتدای نسخه: « سزای ثنای بی حد و قیاس لایق سپاس بی قیاس وجود مقدس خدایی است.»

پایان نسخه: « تا زخود بشنود نه از من و تو
و الله اعلم بالصواب تحت هذه الكتاب. »

این نسخه نسبت به نسخه های دیگر اختلافات زیادی دارد بعضی صفحات نیز افتادگی داشت. حدود ۳۰۶ برگ دارد که هر صفحه آن ۱۶ سطر دارد.

رسم الخط کتاب اللّمحات:

- ۱- وصل نمودن فعل (است) به کلمه ی قبل در اکثر موارد مثل بقیه ی نسخه های قدیمی
- ۲- وصل نمودن (به) حرف اضافه به کلمه ی بعدی مثل: بدست (به دست)
- ۳- نوشتن آنچه به صورت (آنچه) و آنکه به صورت (انکه)
- ۴- استفاده از حرف ب به جای حرف (پ) بدید (پدید)

برخی دیگر از ویژگی های کتاب

- ۱ - استفاده از سجع در مقدمه ی کتاب
- ۲ - آوردن ضمیر (او) برای اشیای بی جان
- ۳ - به کار بردن فعل سوم شخص غایب برای اوّل شخص مثل: به قصور باع در باب کشف و اطلاع
معترف بود[م]

